

15. 10. 2002

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Daňové ráje VII - Vanuatu

K obchodním účelům jsou používány „International Company„ (IC) dle zákona „International Companies Act No. 32 of 1992„. Registrují se a dozoruje je Vanuatu Services Commision. Nesmí obchodovat s rezidenty. Proces založení trvá 1 den a rejstříku se zasílá pouze zjednodušený dokument „Constitution„, který obsahuje pouze jméno společnosti, předmět podnikání (může být velmi obecný), registračního agenta, sídlo a způsob ručení, neuvádí se jméno jednatele.

Republika Vanuatu (dříve Nové Hebridy) se nachází na souostroví v Tichém oceánu. Původně se jednalo o britsko-francouzské kondominium (spoluvládu), které získalo samostatnost v r. 1980. Na ostrovech žije asi 190 tis. Melanésanů, kteří hovoří místními jazyky a pingin english. Oficiálními jazyky je francouzština a angličtina. Hlavou státu je prezident, vládě předsedá premiér, volený jednokomorovým parlamentem. Vrcholem soudní soustavy je Nejvyšší soud, jehož předseda je jmenován prezidentem po konzultacích s premiérem a šéfem opozice. Ostatní soudci jsou jmenováni prezidentem na doporučení „Judicial Service Commission„. Systém práva je smíšený, tzn. že pokud parlament nestanoví jinak, v platnosti zůstávají jak britské, tak francouzské zákony, které platily před dosažením nezávislosti, a to v plném rozsahu, pokud nejsou výlučně zrušeny nebo jsou neslučitelné s nezávislostí země.

Ekonomika země je závislá na zemědělství, které živí 65% obyvatel. Ostatními odvětvími jsou turistika (50 tis. návštěvníků ročně), rybolov a offshore finančnictví. Měnou je vatu (VUV), které mělo kurz ke konci r. 2000 asi 144 VUV = 1 USD.

Země nemá žádné přímé daně. Příjmy státního rozpočtu pocházejí z cel, offshore poplatků a poplatků hoteliérů a restaurací. Není zde žádná devizová kontrola.

Místní společnosti, včetně tzv. osvobozených společností se spravují Zákonem o společnostech (The Companies Act, Cap. 191) z r. 1986, který je odvozen od britského zákona z r. 1948. Založení společnosti předpokládá předchozí souhlas ministerstva financí, v kterém se uvádí jméno společnosti, způsob ručení za závazky, zda-li jde o místní či osvobozenou společnost, sídlo, údaje o prvních jednatelech a o žadatelích (jméno, adresa, povolání, občanství) a údaje o předmětu podnikání. Společnost musí být zapsána do 6 měsíců od obdržení povolení.

Forma osvobozené společnosti je předepsána pro offshore finanční instituce. Tyto společnosti mají zakázáno obchodovat s rezidenty. Minimum je jeden jednatel a jeden sekretář společnosti. Na Vanuatu musí mít sídlo a registračního agenta, musí předkládat účetní zprávu úřadům (není veřejně přístupná), mít na Vanuatu uloženy doklady a platit poplatky vládě. Výše poplatků závisí na výši základního kapitálu - do 50 mil VUV je 50.000 VUV, nejvýše je 250.000 VUV při základním kapitálu nad 300 mil. VUV. Běžně se užívají, kvůli větší míře utajení, nominální majitelé a jednatele, kteří jsou vázáni ke skutečnému majiteli trustovou smlouvou.

K obchodním účelům jsou používány „International Company„ (IC) dle zákona „International Companies Act No. 32 of 1992„. Registrují se a dozoruje je Vanuatu Services Commision. Nesmí obchodovat s rezidenty. Proces založení trvá 1 den a rejstříku se zasílá pouze zjednodušený dokument „Constitution„, který obsahuje pouze jméno společnosti, předmět podnikání (může být velmi obecný), registračního agenta, sídlo a způsob ručení, neuvádí se jméno jednatele. Tento dokument je veřejně přístupný. Základní jmění může být v libovolné výši a v jakékoliv měně, akcie mohou být na majitele nebo na jméno. Jednatel musí být nejméně jeden a může jím být právnická osoba, není povinné mít sekretáře společnosti. Nemusí vést a ni předkládat účetní doklady, valné hromady společníků a jednatelů se mohou konat kdekoliv a kdykoliv. Jedinou podmínkou hospodaření je tzv. test solventnosti: s majetkem se může dít cokoliv (rozdělení společníkům, nákup vlastních akcií, rušení akcií..) ale jednatele jsou osobně odpovědní, že společnost dostojí svým

závazkům. Poplatek vládě za inkorporaci je 150 USD, roční poplatek je 300 USD - splatný vždy k 30. červnu. Společnost nesmí provozovat finanční služby.

Partnerships se spravují zákonem „Partnership Regulation 1975“, který je kopií britského zákona z r. 1890. General partnerships neplatí žádné poplatky vládě a nezapisují se do rejstříku (pouze se registruje firma), limited partnerships platí ročně 100.000 VUV a zapisují se do rejstříku.

Na ostrovech bylo k březnu 2001 registrováno 3.787 IC a 211 osvobozených společností, přičemž za r. 2000 bylo zapsáno 987 IC a 5 osvobozených společností.

Trusty se řídí přímo britskými zákony ve stavu z r. 1980, i když se připravují nové. Maximální doba trvání je 80 let, ostatní záležitosti jsou dispozitivní. Trusty se nemusí registrovat, jedinou povinností je kolek 7.500 VUV na smlouvě.

Místní onshore banky jsou přísně dozorovány centrální bankou, je jich pouze několik, mohou nabízet služby rezidentům a slouží často jako korespondenční banky offshore bankám. Na ostrově je přes 100 offshore bank („exempt bank“) a jejich počet stále roste. Spravují se „Banking Act, Cap 63“ a „Bank of Vanuatu Act, Cap 125“, přičemž se již několik let uvažuje o novém speciálním zákoně, který mj. zvýší povinný minimální základní kapitál na půl milionu USD. Jejich regulací je pověřen nezávislý orgán „Vanuatu Financial Services Commission“, v čele s komisařem jmenovaným vládou, který má dva nezávislé poradce. Povinná forma banky je společnost dle Companies Act, nikoliv IC, offshore banky využívají formy osvobozené společnosti. Banka musí mít bankovní licenci, o kterou se žádá zmíněná komise, resp. jsou zde dva druhy licencí. První je „Financial Institution License“, která umožňuje většinu bankovních operací, s výjimkou vydávání šeků, a „Banking Licence“, která umožňuje veškeré bankovní aktivity a užívání názvu „banka“. Offshore banky nemusí dodržovat kapitálovou přiměřenost, nemusí držet část kapitálu v centrální bance a nemusí předkládat podrobné účetnictví.

Základní povinností offshore banky je mít nejméně jednoho jednatele rezidenta, platit každoroční poplatek vládě 5.000 USD a předkládat státu auditované výroční zprávy a stručné čtvrtletní zprávy. Vláda preferuje skutečné sídlo na Vanuatu, ale není to podmínkou. Žádost o licenci se předkládá zmíněné komisi a musí obsahovat následující údaje:

- jméno žadatele a registračního agenta,
- předpokládaný základní kapitál (nejméně 150.000 USD), které musí být uloženo nejméně tři měsíce na účtu u místní banky nebo uznávané mezinárodní banky. Podle okolností může být komisí stanoveno vyšší základní kapitál,
- jména a adresy jednatelů, manažerů a klíčového personálu banky, kopie pasů, včetně podrobných údajů o nich. Důraz se klade na jejich zkušenosti v bankovníctví (nejméně 5 let praxe). Dále jsou požadovány jména a adresy nezávislých osob (advokát, banka), které mohou referovat o poměrech těchto osob,
- čestné prohlášení, že všechny poskytnuté údaje jsou přesné a úplné,
- potvrzení auditora o dohodě o auditu,
- údaje o společnících, kteří vlastní více než 15% banky,
- pokud je žadatel součástí firemní skupiny, nákres vztahů ve skupině, aby byl zřejmý vlastník a vztahy ve skupině,
- potvrzení regulačního orgánu země, kde bude banka nabízet své služby, přičemž komise tento orgán kontaktuje, a
- obchodní plán, který musí uvádět oblast bankovní činnosti a její rozsah, míru obchodování s veřejností, opatření k minimalizaci rizik, kde budou účetní záznamy banky a kdo je za ně odpovědný.

Celý proces registrace trvá kolem dvou měsíců, přičemž je žádost důkladně zkoumána komisí, ministrem financí a generálním prokurátorem a jsou činěny dotazy na Interpol na pozadí žadatele. Přísnější měřítko jsou brána, pokud žadatel hodlá obchodovat s veřejností, přičemž je požadováno vyšší základní jmění a udržování cca 10% rezervy v likvidních aktivech na Vanuatu.

V r. 2000 prováděl šetření bankovníctví na Vanuatu Kongres USA, resp. vyšetřovatel zvláštního podvýboru pro vyšetřování, a uvádí ve své zprávě zajímavé údaje. Obecně konstatuje, že vanuatské

banky nemají dobrou pověst a řada mezinárodních bank od nich nepřijímá platby, a že řada těchto bank jsou pouhé skořápky (shell banks). Při pohovoru s vládním komisařem bylo zjištěno, že ani on nezná u cca 60 bank ze 100 jejich skutečné vlastníky, přičemž pouze spekuloval o tom, že se jedná o bohaté jedince z celého světa či o malé finanční skupiny. Dále uvedl, že u 6 bank bylo zjištěno spojení s ruským organizovaným zločinem a byly zavřeny. Ostatní členové regulační komise neznají ex officio žádné vlastníky. Vzhledem k tomu, že banky nemají povinnost předkládat účetnictví (které nemusí ani být uloženo na ostrovech), pouze zprávy, je diskutabilní míra dozoru nad nimi. Dále se zpráva na str. 281 a násl. zabývá vanuatskou European Bank, vzhledem k tomu, že u ní skončilo 7,5 mil. USD z podvodu ve Spojených státech. Tuto banku vlastní jistý Thomas Bayer, který je mimochodem členem bankovní regulační komise a její vlastní jmění je cca 29 mil. USD při vkladech cca 62 mil. USD. Od r. 1995 banka mj. zajišťovala finanční služby pro loterie a kasina po internetu a dále se věnuje privátnímu bankovníctví. Vnitřní pravidla o praní špinavých peněz přijala až v r. 1999. Z celé zprávy je zřejmé, že vanuatské banky jsou velmi náchylné k nekladení dotazů, pokud klient uloží dostatečnou částku peněz a velmi dbají na ochranu bankovního tajemství. Mimochodem, je povinností mít místního jednatele a informovat jej o všech záležitostech banky, ale zdá se, že jde pouze o formální záležitost.

Ve vanuatských bankách bylo v prvním čtvrtletí uloženo přes 29,3 miliardy vatu, o 13,6% procenta více než v r. 1997 (25,8 miliard vatu) a zaměstnávají 497 zaměstnanců.

Na ostrovech je možno zakládat offshore pojišťovny dle „Insurance Act,,“, přičemž licence opět uděluje Financial Services Commission. Předepsanou právní formou je osvobozená společnost, přičemž nesmí pojišťovat rezidenty ani veřejnost. Na ostrovech je registrováno asi 30 kaptivních pojišťoven, přičemž je zvykem využívat služeb místních společností, zabezpečujících administraci. Žádost o pojišťovací licenci je obdobná jako u bankovní. Management musí osvědčit zkušenosti z pojišťovnictví a svou bezúhonnost. Minimální základní jmění je 150 mil. vatu, roční poplatek je 100.000 vatu. Pojišťovny nemusí předkládat podrobné účetnictví a mohou poskytovat půjčky jednatelům.

Vláda podporuje i zřizování kasin, heren a sázkových kanceláří na Internetu. Na základě smlouvy s vládou je regulačním orgánem soukromá společnost Interactive Gaming Consultants. Poplatek za licenci je 75.000 USD a roční daň je 2,5% z objemu výher. Jsou zavedeny zásady proti praní špinavých peněz a zásady sociální odpovědnosti, které se projevují v povinnosti hráče se registrovat, přičemž kvůli ověření identity se zasílá přístupové heslo běžnou poštou. V žádosti o licenci musí být ozřejměn legální původ peněz.

Vanuatu je členem Asia Pacific Group on Money Laundering, která je asociována k FATF. Touto skupinou je země hodnocena kladně, s tím, že má rozvinutý systém proti praní špinavých peněz, přijaty příslušné zákony a vlastní finančně analytickou jednotku. Země není na seznamu FATF. Země přijala řadu zákonů proti praní peněz, zejména E/NL. 1993/36 „The Serious Offences (Confiscation of Proceeds) Act, No. 50 of 1989,,“, E/NL. 1993/37 „The Serious Offences (Confiscation of Proceeds) (Commencement) Order No. 21 of 1990,,“, „The Financial Transactions Reporting Act No. 33 of 2000,,“, a E/NL. 1999/16 „The Mutual Assistance in Criminal Matters Act No. 52 of 1989,,“. Dle těchto zákonů Vanuatu spolupracuje s ostatními zeměmi, přičemž odpovědnou osobou je Attorney General, který shromažďuje informace od ostatních orgánů a poskytuje je dožadujícímu státu. Jedinou otázkou zůstává, zda a jakým způsobem se personálně obsadí finančně analytická jednotka, což vzhledem k personálnímu obsazení finanční komise (viz výše) může budít pochybnosti. V případné spolupráci s ČR by pravděpodobně byla použitelná smlouva s Velkou Británií, jelikož země není členem Interpolu.

Další články:

- [Daňová ztráta a její vliv na lhůtu pro stanovení daně](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc duben 2026](#)
- [Zaměstnanecké benefity dle ustanovení § 6 odst. 9 písm. d\) zákona o daních z příjmů v roce 2026](#)
- [Flotilová novela: Kdo a kdy musí nově získat licenci k distribuci pojištění?](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc březen 2026](#)
- [Převodní ceny v judikatuře a sporech se správcem daně](#)
- [Nový daňový režim ESOP v České republice od roku 2026. Posun k ekonomické realitě a mezinárodním standardům?](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [SCHEJBAL& PARTNERS stáli u získání jedné z prvních licencí dle MiCA v ČR](#)
- [Mezinárodní dožádání a lhůta pro stanovení daně: kritéria účelnosti, věcnosti a včasnosti v judikatuře](#)
- [Prověřování zahraničních investic a kybernetická regulace: řízená služba jako nová transakční proměnná](#)